

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 240/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sikojen ulkotarhauksen kieltämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Halmeenpään /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 240/2017 vp:

Aikooko hallitus ryhtyä toimiin kumotakseen aikeensa asetuksesta, joka kieltää sikojen hyvinvointiin merkittävästi vaikuttavan ulkoilumahdollisuuden,

miten hallitus perustelee aikeensa kieltää nykyaikainen ja eläinten hyvinvoinnin huomioitava ja korkealaatuinen sikatalouden harjoittaminen, johon kuuluu sikojen ulkotarhaus,

aikooko hallitus korjata asetusmuutosta siten, että aitauksiin liittyvän säädännön tiukentamista sovelletaan kaikkiin sikatiloihin tasa-arvoisesti ja siten, että ulkotarhaaminen on jatkossakin mahdollista kaikilla tiloilla, joissa käytössä on kaksi sisäkkäistä aitausta tai vaihtoehtoisesti yksi aita, joka on varmistettu molemmilta puolilta sähkölangoin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus aikoo antaa asetuksen, joka kieltää sikojen ulkonapidon, mutta antaa kaikille sioille poikkeusmahdollisuuden olla ulkona, mikäli niitten ulkotarhat on suojattu aitaamalla ne riittäväällä tavalla.

Maa- ja metsätalousministeriön asetus varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä ja Valtioneuvoston asetus afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi rakennettaville sikojen ulkotarhojen suoja-aidoille myönnettävästä avustuksesta annetaan, koska Euroopan unionin ja Suomen eläintautilainsäädännössä helposti leviäväksi eläintaudiksi luokiteltu afrikkalainen sikarutto uhkaa Suomea sekä idästä päin Venäjältä että Suomenlahden yli Baltian maista ja Venäjän Pihkovan alueelta.

Afrikkalainen sikarutto on sioille tappava verenvuotokuume, johon ei ole hoitoa eikä rokotetta. Tauti ei tartu ihmiseen. Mikäli tauti pääsisi maahamme, koituisi siitä suuret tappiot sikojen menetyksen ja niistä johtuvien eläintautikorvausten takia. Afrikkalainen sikarutto on myös Maailman eläintautijärjestö OIE:n luettelossa ilmoitettavista eläintaudeista. Jos tauti tulisi Suomeen, sianlihan sekä muiden elintarvikkeiden vienti vaikeutuisi tuntuvasti tai kävisi kokonaan mahdottomaksi. Suomi on saanut useiden vuosien neuvotteluiden tuloksena vientiluvan sianlihan viemiseksi Kiinaan ja Suomesta viedään myös sianlihaa mm. Etelä-Koreaan. Jos Suomessa havai-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 240/2017 vp

taan afrikkalaista sikaruttoa, ei vienti todennäköisesti olisi enää mahdollista, sillä vientiehdossa vaaditaan Suomen maavapautta afrikkalaisen sikaruton osalta. Vastaavia tapauksia vientiluvan peruuttamisista on jo olemassa esim. Puolan osalta. Ensi vuoden alusta OIE:n kansainvälistä kauppaa säätelevä standardi muuttuu niin, että afrikkalainen sikarutto villisioissa ei automaattisesti johda vientirajoitukseen, mutta tapaukset ihmisten pitämässä sioissa aiheuttavat vähintään vuoden vientikatkoksen. Maa- ja metsätalousministeriö pyrkii kaikin keinoin varmistamaan, että afrikkalainen sikarutto ei tulisi Suomeen, ei villisikoihinkaan. Sikojen ulkotarhojen aitaamisen tarkoitus on suojata kotisiat villisikojen mahdollisesti tuomalta tartunnalta. Asetusluonnokset lähetetään lausunnolle, jotta saataisiin palautetta ja luonnokset voidaan lausuntokierroksen jälkeen muuttaa saadun palautteen pohjalta. Lausuntokierroksen perusteella maa- ja metsätalousministeriön asetusluonnosta varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä on muutettu niin, että kaikenlaisia sikoja saa pitää ulkona, kunhan ne on riittävästi suojattu aidalla. Aitaa koskevia rakenteellisia vaatimuksia on myös tarkennettu palautteen perusteella.

Suomen luonnonvarainen villisikakanta on kasvussa. Villisikakannan tarkempi arviointi on annettu Luonnonvarakeskus LUKE:n tehtäväksi tämän vuoden alusta. Nyt villisikoja arvellaan olevan n. 3 500 kpl. Villisikoja on kaikkialla Suomessa. Suurin osa niistä on Kaakkois-Suomessa lähellä Venäjän rajaa. Etelä-Suomessa on lisäksi villisikatihentymät Itä-Uudellamaalla ja Lounais-Suomessa. Villisikoja tarhataan koko maassa, myös sikalatiheillä alueille Lounais-Suomessa ja Pohjanmaalla. Suomessa on n. 220 villisikatarhaa ja muutamia villisikatarhoja (Mangalitza-sikoja). Pienemmässä määrin villisikoja on n. 60 tilalla. Sikoja ulkoiluttavia luomutiloja on n. 15 kpl ja hyvinvointikorvausta sikojen ulkoiluun perustuen saavia tiloja on n. 25.

Afrikkalainen sikarutto siirtyi laivojen ruokajätteen mukana Afrikasta Kaukasukselle ja on sieltä levinnyt ja saavuttanut Euroopan unionin alueen 2014. Tauti leviää villisikapopulaatioissa 1-2 km kuukaudessa. Ihmisen toiminnan seurauksena leviämisessä on tapahtunut hyppäyksiä, mm. Leningradin alueelle, Pietarin kaupunkiin ja Karjalan tasavaltaan 2009-2012. Venäjän viranomaisten mukaan afrikkalainen sikarutto on saatu hävitettyä Suomen lähialueilta. Muualla Venäjällä afrikkalaista sikaruttoa esiintyy kuitenkin useilla alueilla, mm. Pihkovan, Arkangelin ja Vologdan alueilla. Suomesta etelään päin koko Viro on rajoitusalueita afrikkalaisen sikaruton suhteen. Tautia on myös Latviassa, Liettuassa, Puolassa, Moldovassa ja Ukrainassa. Näihin maihin matkaavia suomalaisia pyritään valistamaan afrikkalaisen sikaruton vaarasta. On siis mahdollista, että afrikkalainen sikarutto leviää Suomen alueelle matkailijoiden mukana.

Afrikkalainen sikarutto on eläintautilain nojalla vastustettava eläintauti. Vain kaikkein vakavimpia eläintauteja vastustetaan lainsäädännön keinoin. Mikäli afrikkalainen sikarutto tulisi tuotantosikalaan, sikalan kaikki siat lopetettaisiin ja raadot hävitettäisiin destruktiolaitoksessa. Sikala pestäisiin ja desinfioitaisiin. Tautitapausten ympärille perustettaisiin rajoitusalueet, joilla sikojen ja niistä saatavien tuotteiden siirtoja rajoitettaisiin voimakkaasti. Rajoitusalueet olisivat voimassa pitkään, vähintään 12 kk viimeisestä tautitapauksesta. Sikojen ulkonapitokielto, johon

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 240/2017 vp

annetaan poikkeukset niin, että sikoja voi pitää ulkona riittävästi aidalla suojattuna, on tarkoitettu sikojen suojaamiseksi vakavalta taudilta.

Helsingissä 21.6.2017

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä